INTRODUCCIÓ

El 23 de juny de l'any 1938 Valeri Serra va morir a Barcelona, a la casa número vint-i-set de l'Avinguda República Argentina.

Ara, en esdevenir-se el cinquantenari de la seva mort, volem evocar-lo no a través dels seus escrits, els quals avui són ja assequibles en bona part degut a la reedició de les seves obres principals, sinó a través d'un acostament diferent, més gràfic. Reproduïm tot seguit les fotografies que n'hem pogut localitzar i regraciem la seva filla, Carme Serra i Forné, per les facilitats donades i pel fet que ens hagi deixat reproduir les fotografies en aquest reportatge gràfic.

Les fotografies no estan datades, la qual cosa dificulta llur ordenació. N'hem intentat una ordenació cronològica i, en ella, un element bàsic que hem considerat és el fet que Valeri Serra porti bigoti o no. L'any 1919, quan va traslladar-se a Barcelona, encara no se l'havia tret. La primera fotografia de datació segura en què ja no porta bigoti és la novena, de l'any 1924, quan tenia cinquanta anys. Podem suposar, doncs, que va afaitar-se el bigoti quan tenia entre quaranta-cinc i cinquanta anys, i sabem que ja no se'l deixà créixer més.

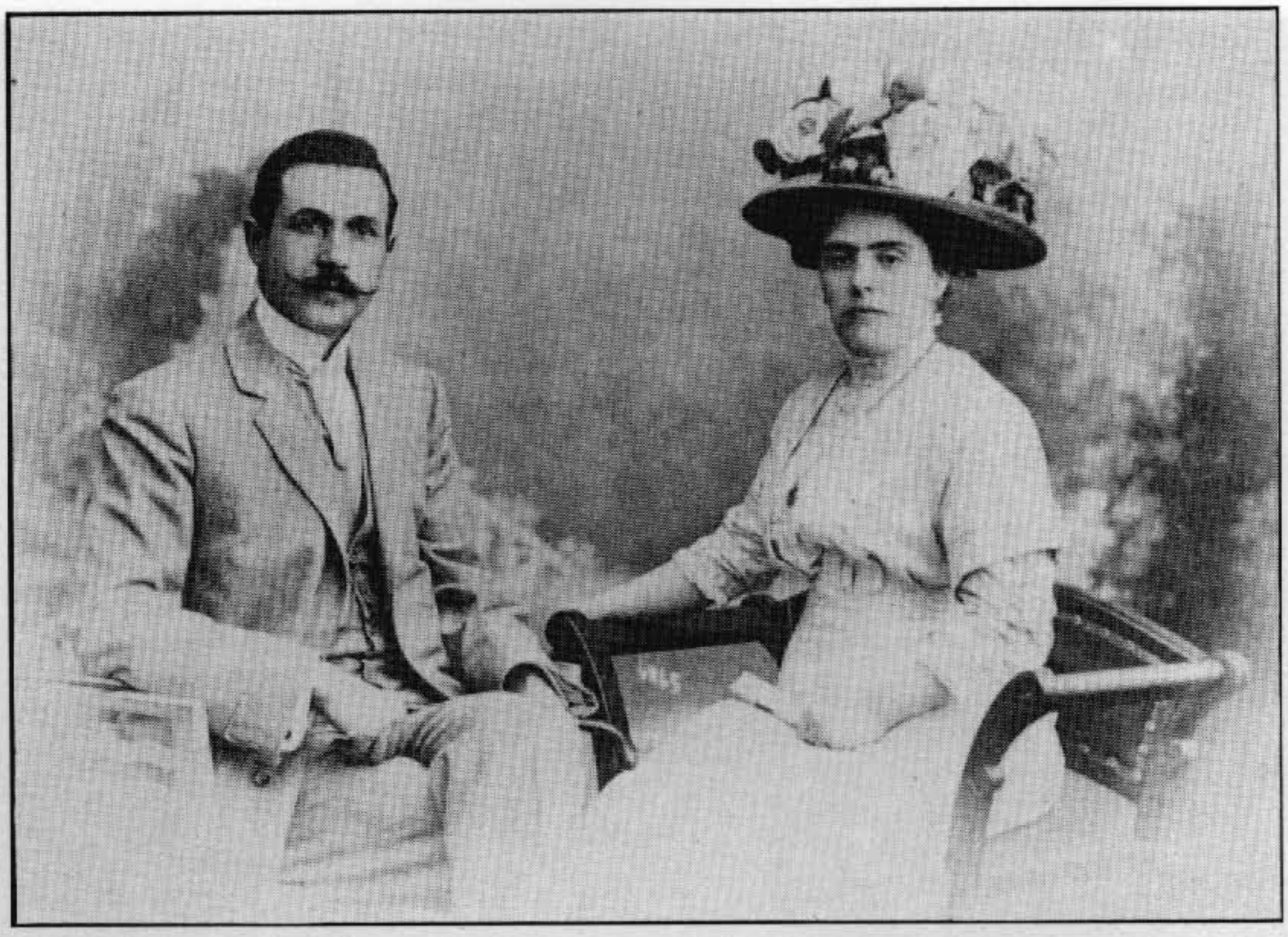
Els dos grups de fotografies (amb bigoti i sense), els hem ordenats per apreciació pròpia de l'edat. L'ordre, doncs, pot no coincidir amb el d'altres apreciacions, però, si no intervenen altres elements de datació, aquestes altres apreciacions tindran més o menys el mateix valor que la proposada aquí.

Algunes de les fotografies reproduïdes han estat bastant difoses, però d'altres creiem que són inèdites.

Exemples del primer cas són les fotografies tercera (la més coneguda, reproduïda el 1915 a la portada de *Cançons de ronda y de pandero* i després en fulletons de celebracions, premis i articles sobre Valeri Serra) i la dotzena (pel fet d'aparèixer el 1949 al llibre pòstum *Fiestas y tradiciones populares en Cataluña* i després en convocatòries de premis i en articles). La quarta ha obtingut també una difusió recent, en aparèixer el 1987 a la portada del llibre *Folklore de la pagesia* i el 1988 al fulletó de convocatòria del Premi Valeri Serra i Boldú de Cultura Popular.

En canvi, exemples del segon cas són les fotografies segona, cinquena, sisena, setena, desena, onzena i tretzena, totes existents a l'Arxiu familiar que Carme Serra conserva amb cura a la casa de Bellpuig.

Concloem el reportatge amb una breu notícia dels premis que obtingué en els Jocs Florals de Lleida i amb la reproducció de tres dels guardons rebuts.

1 i 2. – Fotografies del casori (o fetes poc després). Valeri Serra i Boldú i la seva esposa, Petra Forné i Gili, van casar-se a Montserrat, l'any 1902.

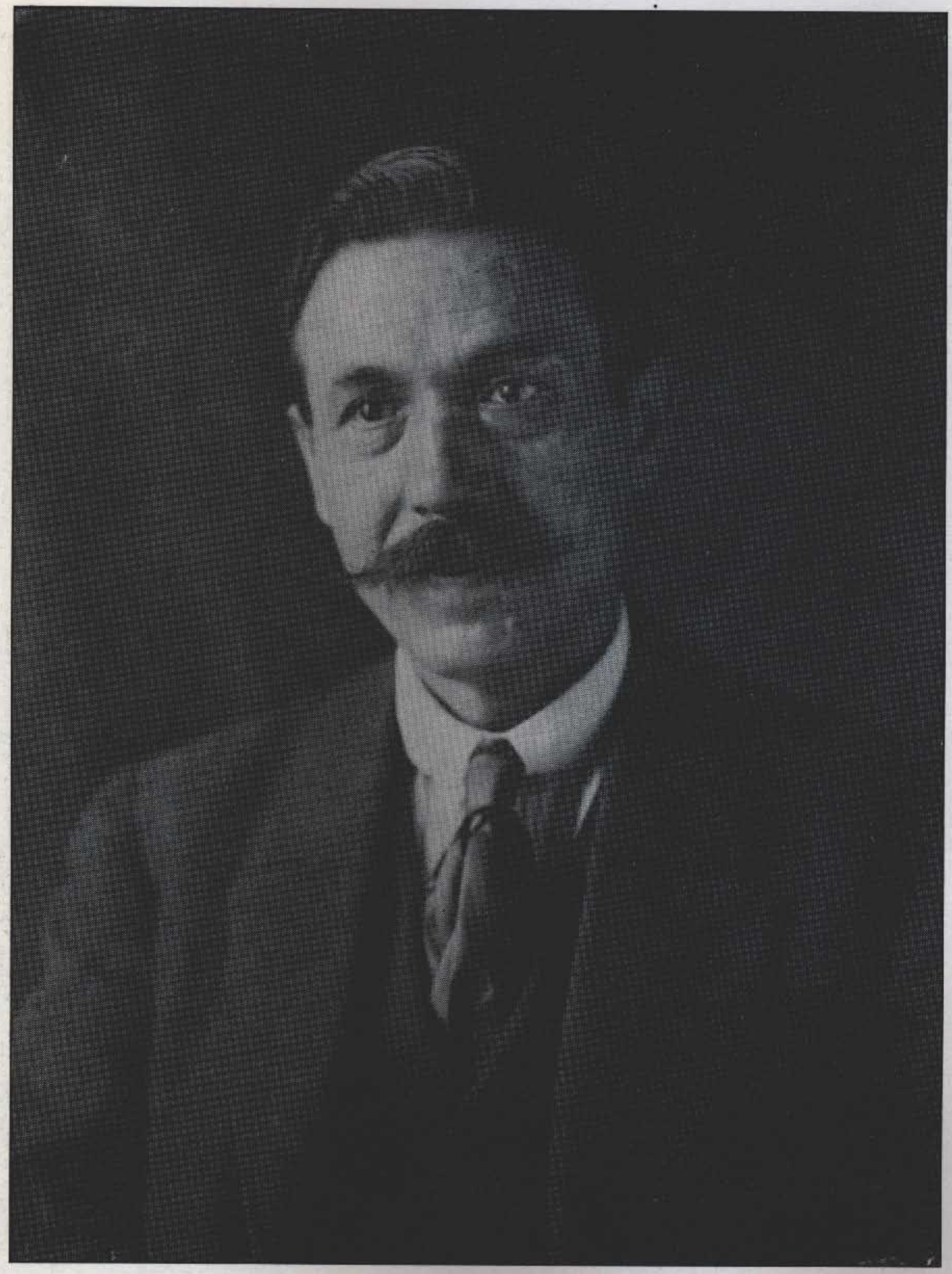
3. – (A la portada). V. Serra. Fotografia feta per "J. Rovira (M. Aguiló, 100), Barcelona". Sense datar. Va aparèixer després a la portada de l'obra *Cançons de ronda y de pandero* B., s.a. (1915).

4. – V. Serra. Fotografia feta per "Fotografia Lladó. Tàrrega". Sense datar. Sembla feta amb poca diferència de temps, respecte a 5.

5. – Valeri Serra i Petra Forné. Fotografia feta per "Nyssen. (Pza. Cataluña 17. Esca. Pta. Angel)". Sense datar.

6. – Valeri Serra. Fotografia feta pel "Reportero Gráfico José M. Sagarra. Barcelona". Sense datar.

7. – Valeri Serra. Fotografia feta pel "Reportero Gráfico José M. Sagarra. Barcelona". Sense datar. Feta amb l'anterior, probablement les últimes que es féu quan encara duia bigoti.

9.– Homenatge al gogista Joan Baptista Batlle, l'any 1924. Valeri Serra, dret, al fons, a la part central de la fotografia.

10. – Fotografia familiar, amb els fills i amics, al jardí de la casa de Bellpuig, feta en una de les estades, quan ja vivia a Barcelona. Sense datar.

11. – **Vetllada literàrio-musical amb l'Orfeó de ceguetes de Santa Llúcia (de la Caixa de Pensions). Hi ha també el músic Joan Baptista Lambert i la cantant Concepció Badia. "Barcelona. Foto-Inform Brangulí".**

12. – **Valeri Serra. Fotografia reproduïda a l'edició pòstuma de l'obra** *Fiestas y tradiciones populares en Cataluña*, **s. a. (1949).**

JUNTA DE MUSEUS DE BARCELONA

N.º 657

PERMÍS d'entrada als Museus.

Caduca el 30 de juny del 1937.

Sr. VALERI SERRA I BOLDÚ

Redactor de "La Vanguardia"

EL SECRETARI,

J. Borralleras

13. – Fotografia de carnet. Tan sols hi consta la data de caducitat del carnet (1937), però creiem que és de les darreres fotografies que es degué fer.

14, 15 i 16. – Diplomes obtinguts als Jocs Florals de Lleida, anys 1907, 1913 i 1916. →

PREMIS ALS JOCS FLORALS

Completem aquest reportatge gràfic amb la reproducció de tres diplomes de premis obtinguts en diferents convocatòries dels Jocs Florals de Lleida.

Valeri Serra participà en diversos certàmens dels Jocs Florals de Lleida. El primer any en què participà als Jocs Florals de Lleida, organitzats per l'Associació Catalanista, fou el 1901, en què n'era president mossèn Jacint Verdaguer, mestre i amic. Hi presentà un recull de 901 cançons, «*cançóns de cullir aulives, de ronda i de pandero que jo vaig presentar a certamen*» diu a *Mossèn Jacinto Verdaguer. Records dels set anys darrers de sa vida* (Bellpuig, 1915, pàg. 113), i l'hi fou premiat.

El 1907, en què fou president dels Jocs Florals Joan Maragall, Valeri Serra tornà a participar-hi i guanyà el premi ofert pel Claustre de professors de l'Institut de Lleida a una monografia històrica, amb el treball *Lo convent de Bellpuig*, publicat l'any següent (Sol & Benet. Lleida).

El 1913 fou president mossèn Anton Navarro, poeta lleidatà amic de Serra, com Maragall, que el 1907 li havia prologat el recull *Cançons de Pandero*. Valeri Serra obtingué el premi del Círcol Mercantil amb la novelleta *La endolada*, que després publicà a *Lo Pla d'Urgell*, el mateix any.

Finalment el 1916 presenta la prosa literària *Redempció* (que obtingué l'accèssit) i l'estudi *Lo que diuen les cançons del poble*.

Tot i que el certamen de l'Acadèmia Bibliogràfico-Mariana de Lleida se celebrava anualment a Lleida amb anterioritat als Jocs Florals, Valeri Serra hi participà amb monografies folklòriques els anys 1920 i 1928, quan ja vivia a Barcelona.

JOCHS FLORALS DE LLEIDA

CONSISTORI DEL ANY 1907

Aquest Consistori ha adjudicat lo premi del Claustre de Professors del Institut de Lleyda a Don Valeri Serra y Boldú, autor de la monografia: Lo Convent de Bellpuig.

Lleida 14 de Maig de 1907

El President

J. Mangall

El Secretari

Ldo. Adjunto

Jocs Florals de Lleida

JOCHS FLORALS DE LLEIDA

CONSISTORI DEL ANY 1913.

Aquest Consistori ha adjudicat el premi del Circol Mercantil a Don Valeri Serra Boldú

autor de La endolada

Lleida 24 de Maig de 1913.

El President

Pere Antoni Manresa

Cos d'Adjunts

El Secretari

Manuel Rivas

JOCHS FLORALS DE LLEIDA

CONSISTORI DEL ANY 1916

Aquest Consistori ha adjudicat el primer accessit a la Prosa literaria a Don Valeri Serra

autor de Redempció

Lleida 2 de Maig de 1916

El President

Antoni Rovira

El Secretari

Manuel Herrero